

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/133/2017
Identifikačné číslo spisu:	8113225764
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8113225764.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Slovenský plynárenský priemysel, a. s., so sídlom Mlynské nivy 44/a, 825 11 Bratislava, IČO: 35 815 256, proti žalovanému Q., t. č. na neznámom mieste, zastúpený v konaní opatrovníčkou Q., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Prešov, o zaplatenie 170,96 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9 C 94/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 4. marca 2015 sp. zn. 3 Co 253/2014 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. augusta 2014 č. k. 9 C 94/2013-67 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 167,76 € spolu s úrokom z omeškania z tejto sumy vo výške 5,15 % ročne od 19. júna 2014 až do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Určil, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa v Obchodných podmienkach pre opakované dodávky plynu pre odberateľov plynu v domácnosti, ktorých odberné miesta sú pripojené do distribučnej siete SPP - distribúcia, a. s. účinné od 8. októbra 2010, nachádzajúca sa v bode 3 v odseku 3.13 v znení: „Dátum splatnosti preplatiek, resp. nedoplatkov za odber plynu určí dodávateľ vo vyúčtovacej faktúre za dodávku plynu pri dodržaní aspoň 10-dňovej lehoty počítanej od jej vystavenia.“, je pre svoju neprijateľnosť neplatná. Žalovanému uložil aj povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 16,50 €. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za nesporné, že medzi žalobcom a žalovaným vznikol spotrebiteľský záväzkový vzťah o odbere plynu v zmysle Občianskeho zákonníka a Zákona o energetike. Obchodná podmienka tak, ako je citovaná vo výroku, podľa neho spôsobuje hrubú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami strán sporu, a preto je pre svoju neprijateľnosť neplatná. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že splatnosť faktúr určená nebola, a preto sa riadil podľa § 563 Občianskeho zákonníka. Výzvou na zaplatenie bolo podľa neho potrebné rozumieť doručenie žaloby spolu s prílohami opatrovníkovi žalovaného zo 17. júna 2014. Žalovaný tak mal plniť 18. júna 2014 a až nasledujúceho dňa 19. júna 2014 sa dostal do omeškania. Súd prvej inštancie teda

priznal úroky z omeškania až od tohto dátumu a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo 4. marca 2015 sp. zn. 3 Co 253/2014 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v bode 3 odsek 3.13 v Obchodných podmienkach pre opakované dodávky plynu pre odberateľov plynu v domácnosti za neplatné a vo výroku o trovách konania. Náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznal. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku v jeho napadnutej časti, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. V celom rozsahu sa teda stotožnil so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v odôvodnení rozsudku v jeho napadnutej časti a v podrobnostiach na ne odkázal v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. V plnom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie v tom smere, že čas plnenia určený vo vyúčtovacej faktúre podľa bodu 3 ods. 3.13 Obchodných podmienok spôsobuje hrubú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami strán sporu, a preto je pre svoju neprijateľnosť neplatná. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo nepochybne preukázané, že žalobca ponúkol svoje služby žalovanému prostredníctvom štandardnej typovej zmluvy, ktorá bola vopred pripravená a spotrebiteľ zmluvné podmienky nijako nemohol ovplyvniť.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal 24. apríla 2015 dovolanie žalobca v rozsahu potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v bode 3 odsek 3.13 v Obchodných podmienkach pre opakované dodávky plynu pre odberateľov plynu v domácnosti za neplatné z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., pretože sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., pretože rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Prípustnosť dovolania je podľa žalobcu daná v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p., pretože odvolací súd svojím rozsudkom v napadnutom rozsahu potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Žalobca žiadal zmeniť rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu a zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti výroku prvoinštančného súdu o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky a konanie v tejto časti zastaviť. Zároveň žiadal odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Vzhľadom na to, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle prechodných ustanovení § 470 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia veta prvá, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ a „dovolací súd“) predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovoláním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 CSP v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací § 35 CSP po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len

vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

9. Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [por. § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (por. § 237 ods. 1 O.s.p.).

10. V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

11. Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

12. Ustanovenie § 238 ods. 5 O.s.p. je [špeciálnym (v zmysle konkrétnejšom)] ustanovením, ktorého aplikácia má v zmysle právneho princípu „lex specialis derogat legi generali“ prednosť pred (všeobecnejšími) ustanoveniami § 238 ods. 1 až 3 O.s.p.

13. Najvyšší súd už v rozhodnutí z 12. novembra 2012 sp. zn. 3 Cdo 302/2012, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 63/2014 (a v rozhodnutí z 9. októbra 2014 sp. zn. 3 Cdo 446/2013, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 6/2015), dospel k záveru, že ak výška peňažného plnenia, o ktorom rozhodoval odvolací súd, neprekročila v určitej veci násobky minimálnej mzdy uvedené v ustanovení § 238 ods. 5 O.s.p., je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu neprípustné, i keď smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu potvrdzujúcemu rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

14. V prejednávanej veci žalobca napadol dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení vo výške 170,96 €. Peňažné plnenie, o ktorom bolo v danej veci rozhodnuté, neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy, ktorá ku dňu podania žaloby (5. septembra 2013) predstavovala sumu 337,70 €. V deň podania žaloby určovalo výšku minimálnej mzdy ustanovenie § 1 písm. a/ nariadenia vlády č. 326/2012 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy na rok 2013.

15. Dovolanie žalobcu by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania

sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

16. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázané boli tiež vady konania namietané žalobcom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

17. Žalobca namietal odňatie jeho možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu je neodôvodnené a nepreskúmateľné, pričom odvolací súd sa nevysporiadal so zásadnou argumentáciou žalobcu v podanom odvolaní.

18. Podľa stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

19. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná žalobcom považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp. zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

20. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

21. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladala. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

22. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

23. Žalobca namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne

odôvodniť procesne prípustné dovolanie (por. § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov nezakladá však prípustnosť dovolania (por. tiež R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011).

24. Vzhľadom na procesnú neprípustnosť dovolania žalobcu nepristúpil dovolací súd k posúdeniu, či potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na (ne)správnom právnom posúdení veci.

25. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania v danom prípade je podľa § 238 ods. 5 O.s.p. vylúčená a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súde prvej inštancie a na odvolacom súde bolo postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.